

Social Hållbarhet

Nyhetsbrev december 2023

"Utbildning är en mänsklig rättighet"

Klicka på bilden för att läsa mer om rätten till utbildning i Länsstyrelsernas gemensamt framtagna lägesbild - "På tal om statistik och mänskliga rättigheter."

Nyhetsbrev - Kunskap, kompetens och utbildning

Vi vill med detta nyhetsbrev informera om aktuella frågor gällande social hållbarhet i Hallands län och bjuda in till samverkan. Genomgående i nyhetsbrevet kommer du vid varje nyhet att finna taggningar till Agenda 2030.

Välkomna att läsa!

// Utvecklingsenheten, Länsstyrelsen i Hallands län

Kunskaper, kompetenser och utbildning - ett av folkhälsopolitikens målområden

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Folkhälsopolitiken har åtta målområden.

[Målområde 2](#) handlar om kunskaper, kompetenser och utbildning. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att alla får möjlighet att utveckla sina kunskaper och kompetenser, samt tillgodogöra sig en god utbildning. Skolan är en arena som når alla barn och unga och har därmed en grundläggande roll i arbetet för en god och jämlik hälsa.

En god och jämlik hälsa - åtta målområden

Målområde 2 innehåller följande fokusområden:

- En god lärandemiljö i skolan
- Ett likvärdigt utbildningssystem
- Att motverka skolmisslyckanden genom tidig identifiering och insats.

Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och hälsa. Lärande är en viktig faktor för hälsa, samtidigt som hälsa är en viktig faktor för lärande. Kunskaper och kompetenser

förvärvade genom utbildning ger bättre möjligheter till arbete och inkomst, men också till att stärka psykologiska och sociala resurser.

Målområdet Kunskaper, kompetenser och utbildning har kopplingar till Agenda 2030 och flera av de globala målen, inte minst det globala målet 4 om god utbildning för alla. Mål 4 betonar vikten av att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och att främja alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Bland delmålen i Folkhälsopolitikens målområden ryms bland andra en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet och att alla kvinnor och män ska ha lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning.

Utvecklingsenheten samarbetar med Akademin för Hälsa och Välfärd på Högskolan i Halmstad och vill därför lyfta de spännande forskningsprojekt som bedrivs där: [Läs mer om forskningsprojekten på Högskolan i Halmstads webbplats](#)

Jämställd utbildning - ett av sex jämställdhetspolitiska delmål

Jämställd utbildning handlar om att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor inom utbildning, studieval och personlig utveckling. Därför ingår hela det formella utbildningssystemet i målet, från förskola till vuxenutbildning, yrkeshögskola och universitet.

Skolan är könssegregerad

Kvinnor och män studerar väldigt ofta på olika gymnasieprogram och även på olika högskoleprogram. Få utbildningar har en jämn könsfördelning enligt 50/50-principen (40/60 räknas också som jämställt). Könsfördelningen är jämnare på de högskoleförberedande programmen än på yrkesprogrammen. Något som tillsammans med elevens kön ofta påverkar elevens val är föräldrarnas utbildningsnivå och yrkesbakgrund. Barn till föräldrar som är lågutbildade söker sig oftare till yrkesprogram.

Det finns ett flertal förklaringar till denna könssegregering. Den utbildning som flickor och pojkar väljer påverkar hur de senare väljer yrke och kan även påverka arbetsvillkor, löner och möjligheter till karriär. Ungas tidiga utbildningsval vid gymnasievalet påverkar därför både kvinnors och mäns framtida möjligheter till försörjning, självständighet och inflytande i samhället.

Prestationer och hälsa

Flickor presterar som grupp bättre i skolan än pojkar och har högre betyg samt läser vidare i högre utsträckning. Under läsåret 2021-2022 hade flickor i grundskolan i genomsnitt 10 procent högre betyg än pojkar. Det finns dock grupper av pojkar som presterar väldigt bra i skolan och den grupp som höjt sina betyg mest de senaste tio åren är pojkar i årskurs 9 med högutbildade föräldrar.

Flickor upplever högre krav på sig själva än vad pojkar gör. De är mer stressade och mår sämre psykiskt. Flickor känner också mindre trygghet i och tillhörighet till skolan än vad pojkar gör.

Jämställdhetsmyndigheten har nyligen släppt en rapport kring jämställd utbildning, om du är intresserad finns rapporten att läsa på [jämställdhetsmyndighetens webbplats](#).

Länsträff 4 oktober

- En god, jämlik och jämställd psykiskt och fysisk hälsa bidrar till att fler klarar skolan

Länsstyrelsen och Region Halland sammankallade den 4 oktober till en Länsträff på Regionens hus utifrån folkhälsoområdet. Utgångspunkten var att en god, jämlik och jämställd psykisk och fysisk hälsa bidrar till att fler barn klarar skolan. Dagen fokuserade på kunskapsspridning inom god, jämlik och jämställd psykisk och fysisk hälsa, samt möjliggjorde för dialog och nätverkande. Vi vill tacka alla 80 personer för en givande dag. Under dagen presenterade bland annat Generation Pep, Nationell samordnare för Agenda 2030, Högskolan i Halmstad, Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor aktuell kunskap inom god, jämlik och jämställd hälsa. Gymnasieungdomar var även på plats och fick ge sin bild av vad som krävs för att klara skolan, och vad som krävs för att må väl - både psykiskt och fysiskt.

Länsträffens innehåll kopplades även an till det arbetet som genomförs i [Pilot regional samordning](#) som Halland är med i. I piloten ligger fokus på barn och unga och verksamheter som arbetar med dem. Det övergripande målet är att de statliga aktörerna ska bidra till att stärka kommunernas kapacitet i syfte att bidra till att fler barn och unga (0–20 år) lyckas i skolan. I piloten ingår utöver Länsstyrelsen i Halland även Länsstyrelserna i Gävleborg, Jämtland, Skåne och Östergötland samt Barnombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten.

En skola för alla 26 oktober

Fler elever med funktionsnedsättning än andra elever går ur skolan utan fullständiga betyg, trots att alla har rätt till en likvärdig utbildning. Detta bidrar till att personer med funktionsnedsättning har en lägre utbildningsnivå än andra samhällsgrupper, vilket kan leda till sämre levnadsvillkor för målgruppen. För att diskutera och förstå vad som behöver göras anordnades för tredje året i rad "En skola för alla".

Konferensen som livesändes den 26 oktober spelades in och går att ses i efterhand.

[Ta del av konferensen på Länsstyrelsernas webbplats](#)

Syfte: Att erbjuda inspiration, tips och vägledning till arbetet med att vidareutveckla skolornas förmåga att möta barn med funktionsnedsättning.

Målgrupp: Konferensen riktade sig till politiker, skolhuvudmän, skolläda, elevhälsan, lärare, specialpedagoger, eller till de som arbetar inom andra delar av skolverksamheten eller på andra sätt möter barn och unga.

Ny halländsk överenskommelse för stöd till barn och elever

Region Halland och de halländska kommuner har tecknat en ny gemensam överenskommelse för att ännu bättre kunna stötta de barn och elever som har läs- och skrivsvårigheter eller tal- och språksvårigheter.

Tydliga kontaktvägar för den som behöver hjälp

Överenskommelsen syftar till att göra det tydligare för alla parter vem som ansvarar för vad och beskriver hur parterna ska samverka för att barn och elever inte ska hamna i ett gränsland mellan olika aktörers uppdrag.

[Till pressmeddelandet på Region Hallands webbplats](#)

Boka in besök av en riksdagsledamot på din skola

Vill dina elever möta en riksdagsledamot för samtal om demokrati och uppdraget som folkvald? Under perioden 15 januari till 2 februari 2024 kan klasser i årskurs 8, 9 och gymnasiet få besök av en riksdagsledamot. Besöket sker på plats i skolan och håller på i 60 minuter. Bokningen är öppen mellan 18 oktober och 20 december.

[Boka in ett besök av en riksdagsledamot på Sveriges Riksdags webbplats här](#)

Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2023

I Skolverkets lägesbedömning 2023 ger Skolverket en samlad bild av situationen och utvecklingen i skolväsendet. Här pekar Skolverket på vad skolväsendets olika nivåer bör prioritera framåt för att förbättra undervisningens kvalitet och stärka alla barns och elevers kunskapsutveckling.

[Läs mer på skolverkets webbplats](#)

Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2020 och 2021 efter avslutad kommunal vuxenutbildning

Årets publicering är den andra som delvis avser perioden då covid-19-pandemin kan ha påverkat elevernas etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier efter komvux. På grundläggande och gymnasial nivå är etableringen 2021 i nivå med 2020 medan etableringen efter sfi ökat något.

[Läs mer i rapporten på Skolverkets webbplats](#)

Motverka skolmisslyckanden genom tidig identifiering och insats

Det är viktigt att tidigt upptäcka skolsvårigheter hos elever och ge dem ett verksamt stöd, eftersom det förebygger skolmisslyckanden på längre sikt. Svårigheter i skolan kan ge låg självkänsla, vilket i sin tur kan bidra till svaga prestationer. De som saknar tillräckliga förkunskaper får svårare att klara gymnasiestudier, och om skolan inte lyckas stödja eleven kan konsekvensen till slut bli en avbruten skolgång.

[Mer om målområdet på Folkhälsomyndighetens webbplats](#)

Tidiga samordnade insatser (TSI)

Grunden för arbetet med TSI är att samla kompetens från flera verksamheter för att få en helhetsbild av barnets eller den unges behov av stöd och lämpliga insatser. TSI är inte något nytt, utan handlar om att utveckla samverkan och skapa en fast struktur.

[Om tidiga samordnade insatser i Kunskapsguiden](#)

Här finns [TSI-boken](#) från Socialstyrelsen om stöd i arbetet med tidigare och samordnade insatser för barn och unga som innehåller erfarenheter från TSI-satsningen. Skolverket och Socialstyrelsen har följt cirka 40 utvecklingsarbeten i omkring 90 kommuner och 16 regioner under fem års tid (2018–2023).

Goda exempel:

- Kronobarn-modellen "Samodning utifrån barnets fokus" från Kronoberg på [SKR:s webbplats](#)
- Den gemensamma modellen [Backa barnet](#)

Samtliga anställda på Länsstyrelsen har genomgått en grundutbildning i barnrätt

Länsstyrelserna i Halland och Skåne anordnade en digital utbildningen tillsammans för att öka kunskapen om barnets rättigheter hos länsstyrelsens medarbetare och omsätta barnkonventionen i länsstyrelsernas olika verksamheter.

Se mer i vårt interna metodstöd om prövning av barnets bästa på [Länsstyrelsernas webbplats](#)

Det finns även metodstöd att ta del av på Barnombudsmannens hemsida och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Barn med funktionsnedsättning i skolan

Nationell samling för delaktighet

Idag klarar barn med funktionsnedsättningar skolan i lägre grad än jämnåriga elever. På sikt skapar detta ojämlika livsvillkor och orättvisa arbets- och levnadsförhållanden. Samtidigt är barn med funktionsnedsättningar en grupp som ofta hamnar i skuggan av statistik och i uppföljningar.

I Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling finns en grundläggande princip om att ingen ska lämnas utanför. Hur säkerställs ALLA barns rätt till delaktighet inom skolan?

Den 29-30 november anordnade Länsstyrelserna och Myndigheten för delaktighet (MFD) en konferens för att uppmärksamma den internationella funktionshindersdagen och för att sprida kunskap om aktuella teman inom det funktionshinderspolitiska uppdraget. Under blocket - Barns delaktighet i skolan fick vi tillfälle att lyssna på särskild utredare för en statlig utredning om bättre kunskaper om barn med funktionsnedsättning i skolan, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Myndigheten för delaktighet (MFD) samt UNICEF Sverige.

[Se dag 2 av konferensen på Vimeo här](#)

Skapar du hinder eller delaktighet?

Skapar du hinder eller delaktighet när du fattar beslut, ger råd, upprättar planer eller handlägger ärenden? Den frågan löpte som en röd tråd under en heldagskonferens, fredagen den 1 december.

I Halland uppmärksammades den Internationella funktionshindersdagen genom en konferens för förtroendevalda, beslutsfattare, tjänstemän samt ledamöter i funktionshinderråden inom kommun och region.

Tanken med dagen var att utbyta erfarenheter och ta del av kunskap om hur levnadsvillkoren i Halland kan bli mer jämlika. Fokusområden för dagen var bland annat "rätten till utbildning". För övrigt adresserades rätten till arbete, rätten till hälsa, rätten till kultur, rätten till delaktighet samt rätten till inflytande.

Tillsammans uppnår vi full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett Halland med mångfald som grund.

Nationella minoriteter

Undervisning i modersmål som nationellt minoritetsspråk

Elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna har en starkare rätt till modersmålsundervisning än andra elever. Det finns inga krav på att språket ska vara elevens dagliga umgängesspråk eller att eleven ska ha några kunskaper i språket.

Ta del av nya exempelmallar för modersmålsundervisning och länkar till Skolverket på [Minoritet.se](https://minoritet.se)

Lär dig mer om minoritetslagstiftningen

Utbilda dig i vad lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk innebär och hur den kan tillämpas i praktiken!

Vill du lära dig mer om våld och hedersrelaterat förtryck? Ta del av våra webbutbildningar!

Här kan du som är verksam inom kommun, region samt statlig myndighet eller är engagerad och intresserad av den nationella minoritetspolitiken lära dig mer! [Ta del av utbildningen på minoritet.se](http://Ta%20del%20av%20utbildningen%20p%C3%A5%20minoritet.se)

Våld i nära relationer på webbkursomvold.se

Hedersrelaterad våld och förtryck på [nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck](http://nationellt.centrum.mot.hedersrelaterat.vold.och.fortryck)

Prostitution och människohandel på [Jämställdhetsmyndighetens webbplats](http://Jamstalldhetensmyndighetens.webbplats)

Våld som arbetsgivarfråga på [Jämställdhetsmyndighetens webbplats](http://Jamstalldhetensmyndighetens.webbplats)

God jul och gott nytt år önskar vi från Utvecklingsenheten!

Kalender

14 december Kl. 09.00 - 16.00

Inbjudan - Länsträff bostadsförsörjning

Länsstyrelsen bjuder in länets kommuner för samverkansmöte kring bostadsförsörjning där bland annat riktlinjer och goda exempel diskuteras.

16 januari Kl. 09.00 - 12.30

Kurs i att starta livsmedelsverksamhet

Länsstyrelsen erbjuder utbildning för dig som har eller tänker starta upp livsmedelsverksamhet på halländska landsbygden. Där får du lära dig mer om livsmedelslagstiftning och vad du ska tänka på i utformningen och planering av din livsmedelslokal samt vilka tillstånd som krävs.

23-24 januari Kl. 09.00 - 16.00

Våld i barnavårdsutredningar

Länsstyrelserna i Kalmar, Halland, Kronoberg och Blekinge bjuder in till utbildning i att utreda våld i barnavårdsutredningar

26 januari Kl. 09.00 - 15.00

Miljömålskonferens 2023 - Hur jobbar konkurrenterna med biologisk mångfald?

Välkommen till Länsstyrelsernas heldagsseminarium där vi fokuserar på den ekologiska delen av Agenda 2030.

Länsstyrelsen i Hallands län
Telefon: 010-224 30 00
Slottsgatan 2, 301 86 Halmstad

Webbplats: www.lansstyrelsen.se/halland
E-post: halland@lansstyrelsen.se
[Så behandlar vi dina personuppgifter](#)

[Prenumerera](#) | [Dela utskicket](#) | [Avregistrera](#)